

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

5
2022

TEMA MESECA

Vode v Alpah

Z NAMI NA POT

Šentjur z okolico

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 177 035 0 434 008

4,20 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **IZDELEK MESECA JUNIJA**

VODNIK JULIJSKE APLE: JUŽNI DEL, Andraž Poljanec

Julijske Alpe: Južni del bralcem predstavi južni rob Julijskih Alp. V knjižici je avtor zbral in predstavil vse markirane planinske poti ter večino poti in stezic na območju med Jelovico in Polovnikom. Vmes spoznamo še sredogorske vrhove Ratitovca, Soriške planine, predstavljen je dolg Bohinjsko-Tolminski greben ter razčlenjena Krnska skupina.

Vodnik prekaljenega pisca Andraža Poljanca vestno in sistematično opisuje tako markirane planinske poti kot tudi še številčnejše neoznačene poti. Za vnete raziskovalce pa je tudi nekaj zahtevnejših posladkov.

CENA: V času od 1. 6. do 31. 6. 2022 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: **14,95 €* (redna cena: 29,90 €*)**.

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

ŠKOFJELOŠKO, CERKLJANSKO IN IDRIJSKO HRIBOVJE, 1 : 50.000

Planinski zemljevid *Škofjeloško, Cerkljansko in Idrijsko hribovje, 1 : 50.000* zajema praktično celotno območje omenjenih predalpskih hribovij z večjim delom Trnovskega gozda in Goriških Brd. Zahodni rob zemljevida se konča z Matajurjem in Goriškimi Brdi, Kranjem, Škofo Loko in Vrhniko na vzhodu, severni rob določa Bohinjsko-Tolminski greben z Jelovico, južnega pa Goriška Brda, Trnovski gozd in Logaška planota.

Cena: 8,10 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 122. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

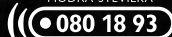
NAKLADA: 4300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

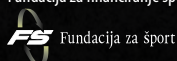
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 42 EUR, 66 EUR za tujino, posamezna številka 4,20 EUR, poletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (31,50 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Veliko Špičje nad Sočo

Foto Dan Briški

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Moč gore

Gora ni nora, nor je, kdor gre nepripravljen ali slabo opremljen gor. Za nekatere je gora tempelj, svetišče, kot je v intervjuju¹ izjavil Matjaž Jeran. V zadnjih, vedno bolj hektičnih časih pa je gorski svet za številne novonastale hribovske *adrenaliste* postal poligon, športni park za sproščanje negativne energije, notranjih napetosti, kompleksov in podobnih frustracij. Ne vem, koliko boljši, zadovoljnejši, olajšani in bolj sproščeni se vrnejo v dolino in kako dolgo traja prerojenost, ki jo dosežejo, če se dovolj potrudijo. Jaz, odvisno od intenzivnosti doživetja, bolje živim na ta račun dva do štiri dni, včasih tudi dlje, lažje prenašam neprijetne situacije in uspešneje brzdam slabo voljo.

Če pogledaš goro, vidiš mrtvo kamnito tvorbo, ki ji je vseeno, če po njej leze človek, ki občuduje njeno obliko, silhueto na večernem žarečem nebu ali steno, ožarjeno s svetlobo vzhajajočega sonca. Enkrat hvali njeno kompaktno in razčlenjeno steno, drugič preklinja krušljivo skalo, potoke dežja, ki v kaskadah lijejo po steni in ga hočejo odplakniti, ali se jezi na plazove, ki grozijo, da ga bodo spotoma odnesli v globino. Včasih ga je na smrt strah in obžaluje, da se je dal zapeljati temu kupu kamenja, včasih uživa in vriska v lepoti gibanja. Človek ne razmišlja o njeni mrtvi brezbriznosti, o tem, da ne premore ničesar drugega kot kamnino, iz katere je nastala, in da obstaja brez lastne želje in krivde. Podoba gore je odvisna od tega, kako jo človek vidi – vse temelji na njegovi domišljiji in čustvih, ki mu jih vzbuja.

Popolnoma mrtev svet, a tako lep, da ga človek občuduje, se zaljubi vanj, se vrača, ga snubi, nagovarja in mu odpušča, kadar ga napodi v dolino. Gora ni tam zaradi človeka, sploh nima vzroka, da bi bila tam, a kljub temu obstaja zaradi igre narave in njenih zakonov. Človek goro personificira po svoji meri, doživlja jo po svojih občutkih, vidi jo, kakor mu vevajo čustva.

Podobno je z vremenom. Nevihta ne izbruhne zato, da bi planincu ali alpinistu zagrenila življenje, tudi veter ne piha z namenom, da bi prevrnil ali odpihnil človeka. In sonce ne pripeka zato, da bi se bahalo, koliko mehurjev je naredilo na občutljivi koži. Vsi ti pojavi so rezultat naravnih zakonov in pika. Kdor jih sprejme in vsaj površinsko razume, bo lažje shajal s hribi.

Pravi *hribovc* obožuje mrtev kup kamenja in se vedno znova vrača. Je zasvojen z gorami, odvisen od njih? Ali lahko za nekoga rečemo, da so gore njegova droga? Mogoče, na neki način lahko. Toda kemične substance, ki jih imenujemo droge ali mamila, povzročajo naš psihični in fizični razkroj, medtem ko za gore tega ne moremo trditi, prej nasprotno – krepijo nas. ...

Dokler mi bo spomin deloval, ne bom pozabil razgleda s Cime Fradusta, 2939 m, v Palah di San Martino, na katero sem pribrazil nekega popoldneva. Pod menoj se je razprostirala gola kamnita puščava, lepota s tako izrazno močjo, da sem v trenutku pozabil na slabo voljo zaradi fotoaparata, ki je ravno tisto jutro odpovedal. Pač ne bom mogel posneti jezerc, pet ali šest smaragdnh očesc, ki so poživila to impresivno pustinja. Prevzetost nad negibno veličastnostjo pod menoj mi še danes, po nekaj letih, vznemiri utrip.

Mire Steinbuch

¹ Planinski vestnik 2/2022.

UVODNIK

1 Moč gore

Mire Steinbuch

VODE V ALPAH

4 (Ne)trajnostno upravljanje alpskih rek

Luka Snoj

VODE V ALPAH

10 Najlepša reka na Zemlji

Daniel Rojšek

VODE V ALPAH

12 Kaj priteče izpod Velike planine

Rajko Slapnik, Vido Kregar

VODE V ALPAH

14 Ribe v alpskih rekah

Tina Leskošek,
Lucija Ramšak, Miha Ivanc

VODE V ALPAH

17 Vodne novice

INTERVJU

20 Marko Lukić

Mire Steinbuch

PLANINSKI SPOMINI

25 Hribi še beli so, rože pa že cveto

Matjaž Kmecl

Z NAMI NA POT

30 Dežela sv. Jurija

Franci Horvat

DOŽIVETJE

41 Veter, sneg in nekaj peska

Izidor Tasič

DOŽIVETJE

46 Himalaja ni hotela

Miro Štebe

UZGOJA

50 Mikrobiološke pasti v gorah

Mateja Pate

SOBIVANJE

54 Uaruhi črede pred velikimi zvermi

Tomaž Berce in Rok Černe

ZDRAVJE

56 Postopnost je ključna

Zdenka Mihelič

KOLUMNA

58 Bi Alojzij Knafelc narisal markacijo, če bi poznal Instagram?

Matjaž Podlipnik

SKUPŠČINA

60 Rovanu še drugi predsedniški mandat

Zdenka Mihelič

PRIZNANJA

62 Urhunski dosežki na vseh ravneh

Po spletnih objavah
povzela Zdenka Mihelič

POTI

64 Nova pot treh dežel Juliusa Kugyja

Andrej Stritar

HUMORESKA

66 Kako sta Slovenca razbila stereotipe o Čehih

Nika Smole

SPOMINI

67 Riti

Lidija Honzak

69 NOVICE IZ VERTIKALE

71 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE

71 LITERATURA

73 PLANINSKA ORGANIZACIJA

75 V SPOMIN

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

**PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ
KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA
NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV
NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.**

**SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM
LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN**

NOVA KBM

0400 1004 7070 066.

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

